

Projekt

EESTI NSV ENTSÜKLOPEEDIA
MÄRKSÕNASTIK

FÜÜSIKA JA GEOFÜÜSIKA

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1964

Käesoleva märksõnastiku koostasid füüsika-matemaatikadoktor P. Kard (osakonna juhataja), füüsika-matemaatikakandidaadid J. Lembra, A. Pae, I. Piir, J. Ross ja Ü. Haldre. Märksõnastik on läbi arutatud füüsika ja geofüüsika teadusliku osakonna poolt.

	Märksõnade arv	Täheruum
Füüsika	1320	553 900
Geofüüsika	263	91 700
Biograafiad	296	82 350
Kokku	1879	727 950

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU
ARHIIVKOGU

Ettepanekud ja soovid käesoleva märksõnastiku kohta palutakse saata aadressil: Tallinn, Pärnu mnt. 10, Eesti Riiklik Kirjastus, «Eesti NSV entsüklopeedia» toimetis.

FÜSIKA

- a vt. aar 50
 A vt. amper 50
 Å vt. ongström 50
 aaker 100
 aar (a) 50
 aatom 700 B
 aatomienergia vt. tuumaenergia 50
 aatomifüüsika 500 B
 aatomimassiühik (u) 400
 aatomireaktor vt. tuumareaktor 50
 aatomituum 800
 aatomituumade isomeeria 300
 aatomkaal 300
 aatomkell 300
 aatomsoojus 300
 aatomspektrid 600
 aatomspektroskoopia 500
 aberratsioonid (optikas) 1500 J3
 absoluutne mõõtühikute süsteem 250
 absoluutne temperatuur 450
 absoluutselt kindel keha 300
 absoluutselt must keha 500 J
 absorptsioon 300
 adaptatsioon 300
 additiivsus 200
 adhesioon 300
 adiabaatiline protsess 250
 adramaa 50
 adsorptsioon 300
 aerodünaamika 2500 B
 aerodünaamiline toru 400
 aeroionisatsioon 600
 aeromeeter 400
 aeromehaanika 300
 aerostaatika 1200 B
 agregaatolekud 1000 B, J
 Ah vt. ampertund 50
 ahelreaktsioon (füüsikas) 300
 aja mõõtmine 1000
 akommodatsioon 200
 akseleromeeter 200
 aktseptor (füüsikas) 200
 aktiiniumi rida 400
 akumulaator 500
 akustika 2500 J 3, B
 akustilised filtrid 200
 akustiline lääts vt. helioptika 50
 alamtoon 100
 affakiirgus (α -kiirgus) vt. alfaosake 50
 alfalagunemine (α -lagunemine) 500
 alfaosake (α -osake) 200
 allajahutamine 250
 amorfine olek. 350
 amper (A) 100
 amperkeerd 100
 ampermeeter 300
 ampertund (Ah) 150
 amplituud 150
 angström (Å) vt. ongström 50
 anharmoonilised võnkumised vt. har-
 moonilised võnkumised 50
 anisotroopia vt. isotroopia 50
 annihilatsioon (füüsikas) 500 B
 anomaalne dispersioon vt. dispersioon
 50
 anood 300
 anoodkiired 400
 antiaatom 200
 antiaine 200
 antiferromagnetism 400

antikatood vt. röntgenitoru 50
antineutron 300
antosake 300
antiprooton 300
apertuur 150
aplanaat 300
apokromaat 300
aproksimatsioon 100
Arhimedese seadus 300
arhitektuuriline akustika 1200
arssin 100
astigmaatsus 200
asümmeetria vt. sümmeetria 100
At vt. amperkeerd 50
ata vt. atmosfäär (rõhuühik) 50
atm vt. atmosfäär (rõhuühik) 50
atmosfäär (rõhuühik; ata, atü, atm)
400
audiomeeter 300
atü vt. atmosfäär (rõhuühik) 50
Auger' efekt 500
aur 500
aurustumine 500
aurustumissoojus 200
Avogadro arv 150
Avogadro seadus 250

b vt. barn 50
B vt. bell 50
baar (bar) 300
ballistika 1000 B, J
Ealmeri seeria 300
bar vt. baar 50
barn (b) 150
barrel 100
barüonid 500
barüonilaeng 300
beetakiirgus (β -kiirgus) vt. beetaosake
50
beetalagunemine (β -lagunemine) 500
beetaosake (β -osake) 200
beetatron 500
bell (B) 300
Bernoulli võrrand 600
bimetall 300
binaarsus 200
binaaraalne efekt 300

binokkel 700 J
binokulaarluup 150
binokulaarmikroskoop 150
bioelektrilised nähtused 800
bioenergeetika 700
bioluminestsents 400
Biot—Savart'i seadus 400
Bohri magneton 300
Bohri postulaadid 400
bölomeeter 200
Boltzmanni konstant 200
Bose osake vt. boson 50
Bose statistika vt. kvantstatistika 50
boson 300
Bouger—Lambert—Beeri seadus 250
Boyle—Mariotte'i seadus 250
brahhistokroonia printsiip 300
Brewsteri seadus 500 J
Browni liikumine 500 J
bušsel 100

C vt. Celsiuse skaala 50
C vt. kulon 50
c vt. kürii 50
c vt. senti- 50
cal vt. kalor 50
camera obscura vt. pimekamber 50
candela (cd) vt. valguse mõõtühikud
50
Carnot' tsükkel vt. ringprotsess 50
cd vt. valguse mõõtühikud 50
Celsiuse skaala 100
CGS-ühikute süsteem 250
Chladny kujundid 600 J
Clapeyron—Mendelejevi võrrand 200
Clausius—Clapeyroni võrrand 250
Comptoni efekt 500
Coriolisi jõud 800 J
Coulomb'i seadus 500
ct vt. karaat 50
Curie punkt 200
Curie seadus 300

d vt. detsi 50
da vt. deka- 50
daltonism 300
Daltoni seadus 250

dB vt. detsibell 50
de Broglie' lained 800
Debye' seadus 300
defekt (kristallis) 500
deformatsioon 800 J
deg vt. kraad 50
deka- 50
deltakiired (δ-kiired) 200
densitomeetria vt. sensitomeetria 50
depolarisatsioon 200
detailse tasakaalu printsiip 250
detsi- 50
detsibell (dB) 100
deuteerium 200
deutron 200
deviatsioon 200
Dewari anum 400 J
diafragma (füüsikas) 150
diagramm 300
diamagneetikud vt. diamagnetism 50
diamagnetism 700
diaskoop 200
dielektrikud 800 B
dielektriku jääv vt. dielektriline läbitavus 50
dielektrikute polarisatsioon 700 J
dielektriline läbitavus 300
difraktsioon 800 J kleeb.
difraktsioonispekter vt. spekter 40
difraktsioonivõre 700 J
difusioonikamber 500
diipol 500 J
dilatomeetria 500 J
dimensioon (füüsikas) 600
dioptria (dptr) 200
diskreetsed olekud 400
dislokatsioon 400
dispersioon 600
dissonants 300
dissipatiivne süsteem 500
distorsioon vt. aberratsioonid 50
divergents 400
domeenid 300
dool 100
doonor (füüsikas) 200
Doppleri efekt 500
dosimeetria 1500 B, J

dptr vt. dioptria 50
džaul (J) 150
dualistlik teooria 600
dublett vt. multipllett 50
Dulong—Petit' seadus 250
dünaamika 1000 B
dünamomeeter 200
düün (dyn) 100
dyn vt. düün 50

E vt. emaan 50
ebakujutis 700 J
ehatäpsuse printsiip vt. määramatuse relatsioonid 100
ebavõimsus (reaktiivvõimsus) 400
einštein 200
ekraneerimine 300
eksiton 300
eksponomeeter 200
ekspositsioon 200
ekvipotentsiaalpind 200
elastsus 900
elastsuse teooria 900 B
elastsuslained 500
elastsusmoodulid 800
elekter 800
elektreet 500
elektrilaeng 500
elektriline induksioon 300
elektrisäde vt. säde 50
elektrivool 500
elektriväli vt. elektromagnetiline väli 50
elektroakustika 400
elektrodünaamika 1500 B
elektrokeemiline ekvivalent vt. Faraday seadused 50
elektromagnetiline induksioon 800
elektromagnetiline väli 500
elektromagnetilised lained 1000
elektromagnetilised mõõtühikud 3000 (tabel)
elektromeeter 400
elektromotoorne jõud 400
elektron 500
elektronide ja ionide liikuvus 250
elektronkiht 300
elektronmikroskoop 1500 J, B

- elektronograafia 1200
 elektronoptika 1500 B
 elektron-positronpaar 500
 elektronteooria 1000 B
 elektronvolt (eV) 150
 elektrood 400
 elektrooptika 200
 elektroskoop 200
 elektrostaatika 500
 elektrostaatiline influents 200
 elektrostaatiline laenguühik 200
 elektrostriksioon 300
 elementaarne elektrilaeng 500
 elementaarosakesed 2500 B, J
 eluiga vt. poolestusaeg 50
 emaan (E) 200
 emissioon 100
 energia 1200
 energia jäävuse ja muundumise seadus 800
 energianivoo 600 J
 energia pöhinivoo 300
 entalpia 400
 entroopia 600
 epidiaskoop 200
 episkoop 200
 epitsenter 300
 erg 100
 erikaal 300
 eriruumala 200
 erisoojus 350
 eritakistus 200
 ergastamine 100
 etaloon 250
 eV vt. elektronvolt 50

 F vt. Fahrenheiti skaala 50
 F vt. farad 50
 f vt. fermi 50
 faas (termodünaamikas) 300
 faas (võnkumiste teorias) vt. võnkefaas 50
 faasikiirus 600
 faasiruum 300
 faasiüleminekud 900 B, J
 Fahrenheiti skaala 100
 fantoom 200

 farad 150
 Faraday arv 300
 Faraday efekt 250
 Faraday seadused 500
 Faraday silinder 300
 fasotron 400
 Fermat' printsiip 400
 fermi (f) 100
 fermion 800
 Fermi osake vt. fermion 50
 Fermi statistika vt. kvantstatistika 50
 ferromagneetikud vt. ferromagnetism 50
 ferromagnetiline resonants 500
 ferromagnetism 1200 B
 Fizeau katse 500
 flintklaas 150
 flogiston 150
 fluktuatsioonid 900 B
 fluorestsents vt. luminesstsents 10
 fonoon 300
 fookus 350
 fookuse kaugus 200
 foon 200
 footon 300
 formandid 200
 fosfoorid 100
 fosforesstsents vt. luminesstsents 50
 fotoefekt vt. fotoelektrilised nähtused 50
 fotoelastsus 400
 fotoelektrilised nähtused 1200 B
 fotoemissioon vt. fotoelektrilised nähtused 50
 fotomeeter 300
 fotomeetria 800
 fototakisti 200
 fott (ph) vt. valguse mõõtühikud 50
 Franck—Hertzi katse 500
 Fraunhoferi jooned 200
 fundamentaalosake vt. elementaarosakesed 50
 füsioloogiline akustika 200
 füsioloogiline optika 800
 füüsika 3500 B
 Füüsika Instituut, NSVL TA P. N. Lebedevi nimeline Füüsika Instituut 600

Füüsika ja Astronoomia Instituut,
ENSV TA FAI 800
füüsikaline atmosfäär vt. atmosfäär
(rõhu ühik) 50
füüsikaline kineetika 600 B
Füüsikaliste Probleemide Instituut,
NSVL TA FPI 600

G vt. giga- 50
g vt. gramm 50
G vt. gramm-jõud 50
gaasid 600 B
gaaside kineetiline teooria 1000 B
gaasidünaamika 1500 B
gaasikonstant 200
gaaslahendus 1500 B, J
gaasloendaja vt. Geiger—Mülleri loen-
daja 50
gallon 150
galvaanielement 600
galvanomagnetilised nähtused 500
galvanomeeter 300
galvanoplastika 300
galvanosteegia 300
gamma (ühik, 10^{-6} g) 100
gammakiirgus (γ -kiirgus) vt. gamma-
kvant 50
gammakvant (γ -kvant) 300
gauss (Gs) 150
Gay-Lussaci seadus 250
Gb vt. gilbert 50
Geiger—Mülleri loendaja 800 J
Geiger—Nuttalli seadus 500
geofon 150
geomeetiline optika 600
gf vt. gramm-jõud 50
Gibbsi faaside reegel 300
giga- 50
gilbert (Gb) 150
gloria (optiline nähtus atmosfääris)
300
goniomeeter 300
gramm (g) 100
gramm-jõud (gf, G) 100
gravimeetria 700
gravitatsioon 1200 B
gravitatsioonikonstant 200

gravitatsiooniväli vt. gravitatsioon 50
graviton 200
grupikiirus vt. rühmakiirus 50
Gs vt. gauss 50
güromagnetiline efekt vt. magneto-
mehaanilised nähtused 100
güroskoop 1000 J

h vt. hekto- 50
H vt. henri 50
h vt. tund 50
ha vt. hektar 50
hajumine (valguse, osakeste) 500
hajutatud parameetritega võnkesüsteemid 400
Halli efekt 600
hall keha 200
hammasratas 200
harmooniline analüüs 700
harmoonilised võnkumised 800 J
hektar (ha) 100
hekto- 50
heledus 250
heli 2500
helibarjäär 400
heli dispersioon 400
helihark 350
heli intensiivsus vt. heli mõõtmise 50
heli mõõtmise 800
helioptika 600
helirõhk 300
helispekter 800 J
henri (H) 150
herts (Hz) 150
heterogeenne süsteem 300
hetkeline pöörlemistelg 300
hj vt. hobujõud 50
hobujõud (hj) 200
hodograaf 200
hold 100
homogeenne süsteem 300
hemotsentriline kiirtekimp 150
Hooke'i seadus 500
Hz vt. herts 50
Huygensi printsiip 700 J
hõõrdumine 800
hääli 1600

- hüdroakustika 300
 hüdrodünaamika 1500 B
 hüdrofon 100
 hüdrolokatsioon 350
 hüdronehaanika 300
 hüdrostaatika 1000 B
 hüdrostaatiline paradoks 500 J
 hügroskoopsus 300
 hüperonid 500
 hüpertuum 300
 hüsterees 800 J

 ideaalne gaas 200
 ideaalne vedelik 150
 igiliikur (*perpetuum mobile*) 600
 immersioon 400
 impulss 400
 impulsmoment (pöördimpulss) 400
 indikaator 200
 induktiivsus 700
 induktsioon 400
 industar (optika) 400
 inertne mass vt. mass 50
 inerts 200
 inertsiaalsüsteem 500
 inertsimoment 600
 inertsiseadus vt. Newtoni seadused 50
 inertsijõud 400
 infraheli 200
 infrapunased kiired 1000
 integraator 400
 intensiivsus (valgusel, häälel) 400
 interaktsioonid 500
 interferents 1200
 interferentspektroskoop 1000
 interferomeetrid 500
 invar (sulam) 200
 invariantsus 800
 inversioon 300
 ioon 300
 ionisatsioon 500
 ionisatsioonikamber 500
 ionisatsioonipotentsiaal 600
 ionide rekombinatsioon 400
 ionide termoemissioon 500
 ionmikroskoop 700

 ioonpaar 300
 isobaarne protsess 150
 isobaarid (tuumafüüsikas) 200
 isokoorne protsess 150
 isomeetria (keemias, tuumafüüsikas) 700
 isomorfism 300
 isospin 700
 isotermne protsess 150
 isotoobid 500
 isotoonid 200
 isotoopiline multipllett vt. laenguline multipllett 50
 isotroopia 200
 isotroopne süsteem 300

 J vt. džaul 50
 jalg 100
 jard (yd) 100
 joonpaisumine vt. soojuspaisumine 50
 Joule—Lenzi seadus 400
 Joule—Thomsoni efekt 400
 juhitud tuumareaktsioon 400
 juht (füüsikas) 200
 juhtivus 300
 jõud 500
 jõujooned 400
 jõumoment 500
 jõupaar 300
 jääkmagnetism 400
 jääkpinge 300
 jäävuseeadused 800

 K vt. Kelvini skaala 50
 k vt. kilo- 50
 kaabeltau 100
 kaal 250
 kaalutu olek 500
 kaaluühikud 400
 kaja 200
 kajaalood 300
 kaksikkiht (elektriline) 400 J
 kaksikmurdumine 800 J
 kaldpind 300
 kaleidoskoop 250
 kaliibrimine 300
 kalor (cal) 300

kalorimeeter 200
 kalorimeetria 600 B
 kammertoon 150
 kanalkiired 400
 kandela (cd) vt. valguse mõõtühikud 50
 kang 600 J
 kapillaarkonstant 250
 kapillaarne kondensatsioon 300
 kapillaarrõhk vt. kapillaarsus 50
 kapillaarsus 600 J
 karaat (ct) 100
 karnits 100
 kasutegur 400
 katood 400
 katoodkiired 300
 kavitatsioon 500 J
 keemine 500
 keemissoojus 100
 kehade ujumine 700
 Kelvini temperatuuri skaala 200
 Kerri efekt 400
 Kerri rakk 400
 keskmine eluiga (vt. poolestusaeg) 50
 kg vt. kilogramm 50
 kG vt. kilogramm-jõud 50
 kgf vt. kilogramm-jõud 50
 kgfm vt. kilogramm-meeter 50
 kGm vt. kilogramm-meeter 50
 K-haare 500
 kiil 300
 kiir 200
 kiirendus 600
 kiirgamisvõime 200
 kiirgus 500
 kiirteoptika vt. geomeetriline optika 50
 kiirus 400
 kiled 500
 kilo- 50
 kilogramm (kg) 500
 kilogramm-meeter (kgfm, kGm) 200
 kilogramm-jõud (kgf, kG) 100
 kilopond vt. pond 50
 kilovatt-tund (kWh) 100
 kineetika 300
 kineetiline energia 400
 kineetiline võrrand 200
 kinemaatika 800
 kineskoop 200
 Kirchhoffi seadus (termodünaamikas) 250
 Kirchhoffi seadused (elektrodünaamikas) 600
 klaasistumine 300
 klassikaline mehaanika vt. mehaanika 50
 K-mesonid 500
 koertsitiivsus 400
 koherentne valgus 250
 kohesioon 300
 kokkusurutavus 600
 kollimaator 200
 kolmikpunkt 500 J
 kolorimeeter 300
 kolorimeetria 600
 koma (füüsikas) vt. aberratsioonid 50
 kombinatsioonhajumine vt. valguse kombinatsioonhajumine 100
 kombinatsioontoonid 100
 komparaator 500
 kompass 400
 kompensaator 500
 komponent (termodünaamikas) 300
 kondensaator 500
 kondenseerumine 200
 kondensor 150
 konservatiivne süsteem 500
 konstaan 200
 kontaktpotentsiaalide vahe 400
 kontrast (nägemisel) 600
 konvektsioon 200
 konvektsioonivool 400
 kroona 500
 kosmiline kiirgus 2000 B, J
 kraad (deg) 300
 kriitiline kiirus 400
 kriitiline koormus 500
 kriitiline olek 1100 J, B
 kriitilised parameetrid vt. kriitiline olek 50
 kristallid 800 J kleeb.
 kristalliseerumine 800 J
 kristallofüüsika 1000 B
 kristallofoorid 400

- kristallooptika 100
 kristallvõre 600
 kromaatiline aberratsioon vt. aberrat-
 sioonid 50
 kroonklaas 100
 kruvi 200
 krüvireegel 300
 krüoskoopia 200
 kulon (C) 150
 kuuldavuse lävi 200
 kuuldavuse piirid 800 J
 kvaasielastne jõud 200
 kvaasiosakesed 400
 kvaasistatsionaarne protsess 500
 kvaasistatsionaarne seisund 400
 kvaasistatsionaarne vool 200
 kvadrupol 500 J
 kvant 400
 kvantarvud 500
 kvantelektrodünaamika 800 B
 kvantgeneraator 1500 J, J kleeb.
 kvantimine 300
 kvantmehaanika 2000 B
 kvantstatistika 1000 B
 kvantteooria vt. kvantmehaanika, väl-
 jade kvantteooria 100
 kvantvedelik 400
 kvart 250
 kvartsgeneraator 300
 kvartskell 300
 kvintaal (q) 250
 kWh vt. kilovatt-tund 50
 kõvadus 400
 küllastamata aur vt. aurud 50
 küllastusmagneetumine 200
 küllastusvool 400
 külmemissioon 400
 kürri (c) vt. radioaktiivsuse ühikud
 50
 küünal vt. valguse mõõtühikud 50
 küünar 100

 laenguarv 200
 laenguline multipllett 600
 l vt. liiter 50
 L vt. valguse mõõtühikud 50
 laetud osakeste kiirendajad 500 B
- laetud osakeste loendajad 500 B
 lahtusvõime 500
 lainearv 100
 lained 1200 B
 lainemehaanika vt. kvantmehaanika 50
 lainepikkus 200
 lainetakistus 400
 lainete murdumine 800 J
 lainete peegeldumine 500
 lainetusvõrrand 500
 lambert (L) vt. valguse mõõtühikud 50
 Lamberti seadus 600
 Lambi nihe 500
 laminaarne voolamine 600
 laser vt. kvantgeneraator 50
 lb vt. nael 50
 Lenzi reegel 300
 leptonid 500
 leptonlaeng 400
 Leydeni purk vt. kondensaator 50
 liikumishulk vt. impulss 50
 liikuv tasakaal vt. statistiline tasa-
 kaal 50
 liikuvus vt. elektronide ja ioonide lii-
 kuvus 50
 liin 50
 liiter (l) 100
 lineaarsed süsteemid 300
 lineaarkiirendaja 600
 Lissajous' kujundid 700 J
 ljöö 100
 lm vt. valguse mõõtühikud 50
 lm. s vt. valguse mõõtühikud 50
 lokaalne 200
 lood 100
 Lorentzi teisendus vt. relatiivsusteoo-
 ria 50
 Lorentzi jõud 300
 Loschmidti arv 200
 luks (lx) vt. valguse mõõtühikud 50
 luksmeeter 200
 lukssekund 200
 luminestsents 1200 B
 luminestsentsanalüüs 450
 luminofoor 700
 luumen- (lm) vt. valguse mõõtühik-
 kud 50

- luumensekund (lm. s) vt. valguse
 mõõtühikud 50
 luup 350
 läbilöötk 600
 läbipaistvus 500
 lääts 1400 J 2
 lõõklaine 700
 lõhustumine (aatomituumade) 400
 lx vt. valguse mõõtühikud 50

 m vt. meeter 50
 M vt. mega- 50
 μ vt. mikro- 50
 μ vt. mikron 50
 mikromeeter 200
 m vt. milli- 50
 maailmaeeter 500
 maagilised arvud 500
 maatriksmehaanika vt. kvantmehaanika 50
 Mache ühik 200
 Machi koonus 300
 madalad temperatuurid 1500 J, B
 Magdeburgi poolkerad 450 J
 magneetumine 300
 magnet 500
 magnetiline induksioon 300
 magnetiline läbitavus 300
 magnetiline tuumaresonants 700
 magnetiline vastuvõtlikkus 300
 magnetism 1200 B
 magnetismi mõõtühikud vt. elektro-
 magnetilised mõõtühikud 100
 magnetilised mõõtühikud 100
 magnetilõks 500 J
 magnetmoment 400
 magnetodielektrikud 300
 magnetohüdrodünaamika 800
 magnetomeeter 300
 magnetomehaanilised nähtused 700
 magneton 400
 magnetooptika 200
 magnetostriksioon 400
 magnetvoog 300
 magnetväli vt. elektromagnetiline väli
 50
 magnino (sulam) 200
 mahtuvus 500

 mahumõõdud 400
 makrofüüsika 300
 makromolekul 200
 maksvell (Mx) 100
 manomeeter 300
 M-arv (Machi arv) 200
 Markovi protsessid 400
 maser vt. kvantgeneraator 50
 mass 800
 massiarv 200
 massidefekt 250
 massi ja energia ekvivalentsuse sea-
 dus 600
 massi jäävuse seadus 400
 masskese 100
 masspunkt 100
 mass-spektrograaf vt. mass-spektro-
 meeter 50
 mass-spektromeeter 800 J
 materjalide väsimus 200
 Maxwelli jaotus 600 J
 Maxwelli teooria vt. elektrodüna-
 mika 50
 Maxwell—Lorentzi teooria vt. elekt-
 ronteooria 50
 meeter (m) 500
 meetermõõdustik 1200
 mega- 50
 megafon 100
 megafüüsika 300
 mehaanika 1500 B
 mehaanika kuldne reegel 400
 mehaaniline ekvivalent (soojuse) 400
 mehaaniline liikumine 600
 mehaanilised mõõtühikud 1000
 membraan 150
 menisk 350 J
 meremiil vt. miil 50
 mesoaatom 500
 mesomorfne olek 250
 mesonid 500
 metallofüüsika 1200 B
 metallo-optika 400
 metastabiilne seisund 600
 metatsenter 500
 metroloogia 400

mg. eqRa vt. raadiumi milligramm-
 ekvivalent 50
 Michelsoni katse 1000 J
 miil 250
 mikro- 50
 mikrofotomeeter 150
 mikrofüüsika 300
 mikromeeter 400 J
 mikron (μ) 100
 mikro-osake 300
 mikroskoop 2000 J
 milli- 50
 millimeeter (pikkusühik, rõhuühik) 500
 min. vt. minut 50
 minut (min.) 250
 mittelineaarsed süsteemid 300
 mittestatsionaarne liikumine 300
 MkGS-ühikute süsteem 250
 MKS-ühikute süsteem 250
 mm Hg vt. torr 50
 modelleerimine (mat. tehnikas) 300
 modifikatsioon (kristallidel) 500
 molekulfüüsika 1000 B
 molekulgeneraator vt. kvantgeneraa-
 tor 50
 molekulaarrõhk 250
 molekuljõud 700
 molekulide assotsiatsioonid 250
 molekulide jaotus kiiruste järgi. vt.
 Maxwelli jaotus 100
 molekulkiired 500
 molekul-spektrid 600
 molekul-spektroskoopia 500
 monoatomaarsed kiled 150
 monokristall 300
 monokromaatne valgus 200
 monokromaator 250
 monomolekulaarsed kiled 400
 mool 200
 moolsoojus 300
 morgen 100
 Moseley seadus 300
 MTS-mõõtühikute süsteem 250
 mu 100
 mudel (mat., tehn., füüsikas) 600
 mullid 200
 mullikamber 500
 multipllett 600
 murdumisnäitaja 400
 must kiirgus vt. absoluutselt must
 keha 50
 must klaas 100
 mõju ja vastumõju seadus vt. New-
 toni seadused 50
 mõju (mehaanikas) 400
 mõjukvant 600
 mõõdud 1000
 mõõtemikroskoop 400
 Mõõtude ja Mõõduriistade Palat,
 NSVL MMP 300
 mõõtühikud 400
 mõõtühikute süsteemid 3000
 märgitud aatomite meetod 500 B
 märgumine 400 J
 määramatuse relatsioonid 500
 Mössbaueri efekt 500
 müü-mesonid (μ -mesonid) vt. müoo-
 nid 50
 müoonid 300
 müra 300
 müramõõtja 250
 mürapeilingaator 300
 Mx vt. maksvell 50
 n vt. nano- 50
 N vt. njuuton 50
 nael (lb) 300
 nano- 50
 neelamisvõime 200
 neeldumisspektrid 300
 neeper (Np) 150
 negatiivne absoluutne temperatuur 400
 neptuuniumi rida 400
 Nernsti teoreem vt. termodünaamika
 põhiprintsiibid 50
 neutriino 500
 neutron 300
 neutronfüüsika 700
 neutronograafia 300
 Newtoni rõngad 400 J
 Newtoni seadused 1000
 Nicoli prisma (nikol) 400
 nihe 800 J
 nihkemoodul vt. elastsusmoodulid 50

nihkereegel 300
nihkeseadus vt. Wiener nihkeseadus 50
nihkevool 200
nikol vt. Nicoli prisma 50
nitt (nt) vt. valguse mõõtühikud 50
nivelliir 300
njuuton (N) 100
njuutonmeeter 200
noonius 700 J
normaalelemendid (galv.) 1500
normaalkürendus 400
normaalrõhk 300
Np vt. neeper 50
nt vt. valguse mõõtühikud 50
nukleon vt. nuklon 50
nukleonlaeng vt. barüonlaeng 50
nukliid 150
nuklon (nukleon) 300
nurkkiirendus 200
nurkkiirus 200
nutatsioon 600 J
nõtkus 800 J
näarviimpulss 500

Ω vt. oom 50
objektiiv 250
objektiivprisma 300
Oe vt. örsted 50
Ohmi seadus 300
okulaar 200
olekudiagrammid 800 J2
olekufunktsioon 250
olekuparameetrid 300
olekuvõrrand 300
omavõnkumine 600
ongström (Å) 150
oom (Ω) 100
oommeeter 300
opalestsents 400
optika 2000 B
Optika Instituut, S. I. Vavilovi nime-
line Riiklik Optika Instituut 600
optiline generaator vt. kvantgeneraa-
tor 50
optiline klaas 250
optiline kontakt 200
optiline pete 800 J

optiline pink 200
optiline prisma 500
optiline selgendamine 600
optiline spekter vt. spekter 50
optiline suurendus 300
optiline teepikkus 200
optiline tihedus 400
optiline tugevus 200
optiliselt aktiivsed ained 150
orbitaalne moment 500
ortoskoop 150
osakeste difraktsioon 800 J kleeb.
osakeste polarisatsioon 500
osarõhk vt. partsiaalrõhk 50
osmomeeter 400 J
osmoos 400
ostsillaator 300
ostsillograaf 300
ostsillogramm 400 J
oz vt. unts 50

p vt. piko- 50
P vt. puuas 50
paarsus 500
paine 800 J
paleomagnetism 800
pang 100
paramagneetikud vt. paramagnetism
50
paramagnetiline resonants 700
paramagnetism 1000
parameetrilised võnkumised 800
parema käe reegel 300
partsiaalrõhk 200
Pascali seadus 300
Paschen—Backi efekt 250
patari (elektri-) 400
Pauli printsip 600
peainertsiteljed 300
peegel 900
peegeldusvõime 300
Peltier' efekt 500
pendel 800 J
perikoorem 100
perpetuum mobile vt. igiliikur 50
perseptron 300
persistor 300

- ph vt. valguse mõõtühikud 50
 pideva keskkonna mehaanika 1000 B
 pidevuse võrrand 500
 pidurduskiirgus 500
 pii-mesonid (π -mesonid) 500
 pikksilm 1600 J
 pikkusmõõdud 400
 piko- 50
 pimekaamera 500
 pindlaeng 300
 pindnähtused 900 B, J
 pindpinevus 350
 pir.drõhk 100
 pinge (elektrodünaamikas) 500
 pinge (mehaanikas) 400
 pingelang 200
 pingete kontsentratsioon 500
 pinnamõõdud 400
 pinnavalgustus (valgustustugevus)
 250
 pint 100
 pionid vt. pii-mesonid 50
 Piteau' toru 300
 Plancki konstant vt. mõjukvant 50
 Plancki valem 600 J
 plasma 1300
 plastilisus 400
 plastilisuse teooria 1000 B
 Plateau katse 400 J
 plokk 300
 Poiseuille'i seadus 500
 Poissoni koefitsient 400
 polarisatsioon 1000 J
 polarisatsiooniaparaat 800
 polarisatsioonitasand 200
 polarisatsioonitasandi pöördumine 900
 polarisatsioonmikroskoop 300
 polaroid 350
 polükristalsed kehad 200
 polükromaatiline valgus 300
 polütroopne protsess 450 J
 pond 200
 poolestusaeg 600
 pooljuhid 1500 B
 poolvari 500 J
 poorsus 250
 positron 300
 potentsiaal 500
 potentsiaalauk 700 J
 potentsiaalbarjäär 500 J
 potentsiaalne energia 500
 potentsiaalne voolamine 500
 praktiline mõõtühikute süsteem 250
 pretsessioon 600 J
 prisma (optikas) vt. optiline prisma 50
 prooton 300
 prootonmikroskoop vt. ioonmikroskoop
 50
 puaas (P) 200
 punanihe 400
 punkt (mõõtühik) 50
 puud 100
 põhitoon 300
 põhivärvused 400
 põrge 800 J
 pärsskiirgus 500
 pöör 200
 pööramatus 350
 pööratavus 350
 pöördemoment vt. jõumoment 50
 pöördimpulss vt. impulssmoment 50
 pöörised 300
 pöörisliikumine 800
 pöörlimine 500
 püknomeeter 400
 püsivmagnet (jäävmagnet) 400 J

 q vt. kvintaal, tsentner 50

 R vt. Réaumuri skaala 50
 r vt. röntgen 50
 raad (rad) vt. radiaan 50
 raadiofüüsika 1200 B
 raadiolained 1500 B
 raadiospektroskoopia 1000 B
 raadiumi milligrammekvivalent
 (mg.eqRa) 300
 rabeledus 400
 rad vt. radiaan 50
 radiaan (rad) 100
 radioaktiivne lagunemine vt. radio-
 aktiivsus 50
 radioaktiivne rida 500
 radioaktiivne tasakaal 300

- radioaktiivne tolm 500
 radioaktiivsus 1000 B
 radioaktiivsuse mõõtmise 500
 radioaktiivsuse ühikud 800
 radiograafia 200
 rahvusvaheline küünal vt. valguse
 mõõtühikud 50
 Rahvusvaheline Metroloogia Organi-
 satsioon 400
 rahvusvaheline mõõtühikute süsteem
 1000
 rakett 600
 Ramani efekt vt. valguse kombinat-
 sioonihajumine 50
 raske mass vt. mass 50
 raske vesi 200
 raske vesinik vt. deuterium 50
 raskuse 300
 raskuskiirendus 200
 Rayleigh—Jeansi seadus 200
 Rayleigh' ketas 200
 Rd vt. reserford 50
 reaktiivne liikumine 500
 reaktiivjõud 400
 Réaumuri skaala 100
 refraktomeeter 400
 refraktomeetria 200
 rekombinatsioon vt. ionide rekombi-
 natsioon 50
 rekristalliseerumine 400
 relaksatsioon 600
 relaksatsioonvõnkumised 600
 relatiivne liikumine 600
 relatiivne pikenemine 200
 relatiivsuspriinip 300
 relatiivsusteooria 3500 B
 relativistlik mehaanika 600
 rem vt. röntgeni bioloogiline ekvi-
 valent 50
 renormeerimine 500
 reoloogia 600
 rep vt. röntgeni füüsikaline ekviva-
 lent 50
 reserford (Rd) 200
 resonator 300
 resonants 1500 J
 resonants (elementaerosake) 600
 resultantjõud 200
 reverberatsioon vt. arhitektuuriline
 akustika 50
 reverberatsioonikamber 200
 Reynoldsi arv 600
 Richardsoni valem 400
 ringprotsess 400 J
 ristlõige (põrgete teoorias) 400
 roomavus vt. reoloogia 50
 rootor 400
 rotaator 300
 ruumlaeng 400
 ruumpaisumine vt. soojuspaisumine 50
 ruupor 150
 rõhk 800
 rõhumine 200
 röntgen (r) 400
 röntgeni bioloogiline ekvivalent (rem)
 200
 röntgeni füüsikaline ekvivalent (rep)
 200
 röntgenikiired 1500
 röntgenikiirte difraktsioon 800
 röntgenitoru 1000 J
 röntgenomeetria 800
 röntgenistruktuuranalüüs 1500
 rühmakiirus 700
 Rydbergi konstant 300

 s vt. sekund 50
 S vt. siimens 50
 sahharimeeter 100
 sahharimeetria 200
 sb vt. valguse mõõtühikud 50
 segnetoelektrikud 600
 seisumass vt. mass 50
 seisvad lained 800
 sekund (s) 250
 sekundaaremissioon 400
 selektiivne kiirgamine 200
 selektiivne läbilaskvus 200
 selektiivne neeldumine 200
 selektiivne peegeldumine 200
 selektor 300
 selgendamine vt. optiline selgenda-
 mine 50
 sensitomeetria (densitomeetria) 1200

- senti- 50
 seos (mehaanikas) 400
 seosenergia 300
 seoste reaktsioon 200
 separaator 300
 setverik 100
 setvert 100
 sfääriline aberratsioon vt. aberratsioonid 50
 sifoon 300
 siimens (S) 150
 silm (kui optiline süsteem) 700 J
 silmapete vt. optiline pete 50
 SI mõõtühikute süsteem vt. rahvusvaheline mõõtühikute süsteem 100
 sireen 400
 siseenergia 300
 sisehõrdumine 500 J
 sisekonversioon 500
 sisepeegeldus 500 J
 solenoid 300
 solotnik 100
 sond 400
 soojus 500
 soojuse levimine 200
 soojuse mehaaniline ekvivalent 250
 soojuse mõõtühikud 400
 soojusjuhtivus 450
 soojuskiirgus 400
 soojuslained vt. temperatuurilained 50
 soojusmahtuvus 250
 soojuspaisumine 350
 soojussurm 300
 soojusvoog 200
 spekter 2000 J kleebisel
 spektraalanalüüs 1200
 spektraalaparaadid 2500 J
 spektraalseeria vt. aatom-spektrid 50
 spektraaltermid 200
 spektrijooned 400
 spektrofotomeeter 200
 spektrograaf vt. spektraalaparaadid 50
 spektromeeter 150
 spektroskoop vt. spektraalaparaadid 50
 spektroskoopia 800
 spetsiaalne relatiivsusteooria vt. relatiivsusteooria 100
 spin 500
 spintariskoop 150
 spontaanne liikumine 400
 spontaanne magneetumine vt. ferromagnetism 50
 sr vt. steradian 50
 st vt. stouks 50
 staadium (mõõtühik) 150
 staatika 1000
 Starki efekt 400
 stat 200
 statistiline füüsika 1200 B
 statistiline kaal 200
 statistiline mehaanika vt. statistiline füüsika 50
 statistiline tasakaal 400
 statsionaarne seisund 350
 steen 100
 Stefan—Boltzmanni seadus 250
 steradian (sr) 100
 stereofoonia 700
 stereoskoop 300
 stereoskoopiline nägemine 200
 stilb (sb) vt. valguse mõõtühikud 50
 Stokesi reegel 200
 Stokesi seadus 600
 stouks (st) 150
 stsintillatsiooniloendaja 500
 stsintillatsioon-spektromeeter 500
 sublimatsioon 200
 sulamine 500
 sulamissoojus 200
 sumbuvad võnkumised 1000 J
 sundvõnkumised 600
 superpositsiooni printsiip 800
 sõlm (kiiruse mõõtühik) 100
 säde 500
 süld 100
 sümmeetria 800 J
 sümmeetriakeskpunkt 300
 sümmeetriatelg 300
 sünkrofoton 1000 J kleeb.
 sünkrotron 500
 sünkrotsüklotron vt. foton 500
 Zeemani efekt 600

Zukovski lause 1000

T vt. tera- 50

T vt. tesla 50

t vt. tonn 50

taandatud mass 300

tahke keha füüsika 1600 B

tahkumine 200

takistus 300

tali 400 J

tangentsiaalkiirendus 400

tasakaal 300

taustsüsteem 600

tehiselement 200

tehisisotoop 200

tehisradioaktiivsus 300

tekstuur 600

temperatuur 600

temperatuurilained 200

temperatuuripinged 300

temperatuuriskaalad 300

tera- 50

term vt. energianivoo 50

termodifusioon 400

termodünaamika 1500 B

termodünaamiline potentsiaal 300

termodünaamiline tasakaal 300

termodünaamiline temperatuuriskaala

vt. temperatuuriskaalad 100

termoelektrilised nähtused 700

termoemissioon 400

termofon 200

termomagnetilised nähtused 400

termomeetria 150

termomeetrid 1000 B, J

termotuumareaktsioon 800 B

tesla (T) 100

tessatin vt. tiin 50

tihedus 300

tiin 150

tilk 250

toll 250

tonn (t) 300

toon 350

toop 100

tooriumi rida 400

torr (mm Hg) 100

Torricelli tühik 300

Torricelli valem 400

trajektoor 150

translatorne liikumine 200

transuraniidid 800

tribomeetria 300

tritium 200

triton (füüsikas) 300

triplett vt. multipllett 50

tsentner (q) 300

tsentraalne jõud 200

tsentrifuug 400

tsentrifugaaljõud 300

tsentripetaalkiirendus 100

tsentripetaaljõud 300

tsirkulatsioon 400

tsooniteooria 1000

tsüklotron 1000 J

Tšerenkovi loendaja 500

Tšerenkov—Vavilovi kiirgus 500

tugevus 300

tugevusõpetus 1200

tugevuse varu 300

tuiklemine 400

tund (h) 50

tung vt. jõud 50

tunnelekt 500

turbulentne voolamine 1000

tuumaenergia 1000 B

tuumafüüsika 800 B

tuuma magneton 200

tuumamomendid 500

tuumaosakesed 200

tuumareaktor 1000 J, B

tuumareaktsioonid 300

tuumajõud 500

Tuumaurimuste Ühendatud Instituut

1000

tõmme 600

täiendvärvused 350

täembr 350

töö (füüsikas) 700

Tyndalli efekt 400

u vt. aatomimassiühik 50

ultraheli 1500 B

ultraviolettkiired 1200

- ultraviolettmikroskoop 300
- Umov—Poyntingi vektor 300
- unts (oz) 200
- uraani rida 400

- V vt. volt 50
- VA vt. voltamper 50
- vaakuum 600
- vaakuum (väljateoorias) 800
- vaat 100
- vaateväli 150
- vabadusaste 400
- vaba energia 400
- vaba langemine 600
- vaba tee pikkus 250
- vahetusmõju 500
- vakamaa 150
- vakk 100
- valentselektron 400
- valge müra 300
- valgus 900
- valguse difraktsioon vt. difraktsioon 50
- valguse dispersioon vt. dispersioon 50
- valguse erikiirgus 250
- valguse hajumine 700
- valguse interferents vt. interferents 50
- valguse kiirus 1200
- valguse kombinatsioonhajumine 600
- valguse mehaaniline ekvivalent 250
- valguse moduleerimine 300
- valguse murdumine 1000 J
- valguse mõõtühikud 2000
- valguse neeldumine 300
- valguse peegeldumine 1000 J
- valguse polarisatsioon vt. polarisatsioon 50
- valguse rõhk 800
- valgusfiltrid 1000
- valgusjõud 400
- valguskvant vt. footon 50
- valguslävi 200
- valgustugevus 250
- valgustustihedus 200
- valgustustugevus 250
- valgusvoog 250
- valikureglid 700
- Van de Graaffi generaator 700 J

- Van der Waalsi tungid 250
- Van der Waalsi võrrand 300
- Van't Hoffi seadus 250
- varbsirkel 500 J
- variomeeter 300
- varr (var — ebavõimsuse ühik) 200
- vasaku käe reegel 300
- vastasmõju vt. interaktsioon 50
- vatt (W) 200
- vattmeeter 300
- vatt-tund 200
- S. I. Vavilovi nim. Riiklik Optika Instituut vt. Optika Instituut 100
- vedelad kristallid 700
- vedelike elastsus 200
- vedelikud 1400 B
- veeber (Wb) 150
- veeldamine (gaaside) 700
- veeldumine 200
- veidrus 300
- veidrad osakesed 400
- vektorpotentsiaal 300
- verssok 100
- verst 150
- vesinikusarnane aatom 300
- vihid 500
- virtuaalsete nihete printsiip 1000
- viskoossus 500
- viskosimeetria 600 J
- visuaalne 300
- volt (V) 100
- Volta kaar 300
- voltamper (VA) 100
- voltampermeeter 300
- Volta samm 300
- voltsekund (Vs) vt. veeber 50
- voolujooneline keha 600 J
- voolutihedus 300
- voolutugevus 300
- Vs vt. veeber 50
- vulkanofüüsika 800
- vurr vt. güroskoop 50
- võimsus 200
- võnkefaas 250
- võnkeperiood 100
- võnkesagedus 100
- võnkesüsteemid 1000

võnkumised 1500 B
 võrdeline loendaja 500
 vähima mõju printsiip 1000
 väli (füüsikas) 1800 B
 väljade kvantteooria 2000 B
 väljatugevus 300
 väljumistöö 600
 välk 600
 värvikolmnurk 700 J kleeb.
 värvus 1200 J kleeb.
 vääne 800 J
 W vt. vatt 50
 Wb vt. veeber 50
 Wheatstone'i sild 500
 Wiedemann—Franzi seadus 300
 Wieneri nihkeseadus 150
 Wilsoni kamber 700 J

 õhk 500
 õhukesed kiled vt. kiled 50
 õhukeste kihtide optika 800

 äärnurk vt. märgumine 50

õrsted (Oe) 100

 ühendatud anumad 400
 ühtlane liikumine 250
 ühtse välja teooria 600
 üldine relatiivsusteooria vt. relatiiv-
 susteooria 50
 üleheliline kiirus 800
 ülekuumendamine 250
 üleküllastatud aur 150
 üleminekusoosus 300
 ülemtoonid 400
 ülijuhtivus 1000
 ülivoolavus 800
 ümberkristalliseerumine vt. rekristalli-
 seerumine 50

 X-kiired vt. röntgenikiired 50
 X-ühik 150

 yd vt. jard 50
 Youngi moodul vt. elastsusmoodulid
 50

GEOFÜÜSIKA

absoluutne niiskus vt. õhuniiskus 50
 aeroioon 250
 aeroioonide loendaja 600 J
 aeroloogia 800 B
 aeronoomia 500
 aerosool 200
 agrometeoroloogia 800 B
 aju- ja pagunähtus 300
 aktinomeeter 400 J
 aktinomeetria 700 B
 albeedo 300
 albeedomeeter 200
 allikas 400
 aluspind 200
 anemomeeter 350 J
 aneroid vt. baromeeter 50
 antitsüklon (kõrgrõhkkond) 700
 arteesia vesi vt. maasisene vesi 50
 astrokliima 150
 atmosfäär 2400 B, J
 atmosfääriakustika 400

atmosfääri elekter vt. õhuelekter 50
 atmosfääri front 400
 atmosfääri füüsika 700 B
 atmosfäärioptika 400
 atmosfääri soojuskiirgus 400
 atmosfääri stratifikatsioon 500
 atmosfääri termodünaamika 700
 atmosfääri üldine tsirkulatsioon
 1200 J

 baariline väli 400
 barograaf vt. baromeeter 50
 baromeeter 800 J2
 batomeeter 300
 batüskaaf 600 B, J
 Beaufort'i skaala vt. tuul 50
 bilansomeeter 100
 bioklimatoloogia 500
 boora vt. tuul 50
 briis vt. tuul 50

- deklinatsioon (magnetiline) 150
 dünaamiline meteoroloogia 700 B
- eha vt. hämarikunähtused 50
 eksosfäär vt. atmosfäär 50
 ekstinktsioon 200
 Elmo tuled 200
 epitsenter 200
 eriniiskus vt. õhuniiskus 50
 evaporomeeter 200
- fatamorgaana 100
 föön vt. tuul 50
- geofüüsika 2000 B
 geofüüsikaline raket 700 J
 geomagnetilised poolused 400
- hajus kiirgus 300
 hall 200
 halo 100
 haudmik 100
 heliograaf 100
 heliotehnika 400
 helkivad ööpilved 300
 hämarikunähtused 400
 hüdroloogia 600 B
 hüdroloogiline prognoos 300
 hüdromeetria vt. maismaa hüdroloogia 50
 hüdrometeoroloogiajaam 300
 Hüdrometeoroloogiline teenistus 800
 Hüdrometeoroloogilise Teenistuse Valitsus, ENSV HMTV 800
 hüdrofäär 200
 hügromeeter 500 J
 hüpotsenter 200
- ilm 400
 ilma ennustamine vt. sünoptiline meteoroloogia 50
 ilmakaart 3400 K
 inkliinaator 150
 inklinatsioon 150
 inversioon atmosfääris vt. atmosfääri stratifikatsioon 50
 ionosfäär vt. atmosfäär 50
- isobaadid 100
 isobaarid 100
 isodünaamid 700
 isogoonid 100
 isoltüeedid 100
 isokliinid 100
 isopleetid 100
 isoseismid 100
 isotermid 100
- juga 100
 jugavoolud atmosfääris 400
 jõe haare 100
 jõestik 200
 jõesäng 300
 jõgede hüdroloogia vt. maismaa hüdroloogia 50
 jõgi 600 B
 jõgikond 200
 jäide 200
 järv 800 B
 jääkate 400
 jäämägi 200 J kleeb.
 jäätriiv 200
- kahutis 100
 kajalood 200
 kaste 200
 kastepunkt 100
 kattejää 200
 keravälg 200
 kiirgusbilanss 500
 kinnisjää vt. merejää 50
 kliima 1200 B
 kliimavõõrtmed 500 K kleeb.
 klimatograafia vt. klimatoloogia 50
 klimatoloogia 700 B
 koit vt. hämarikunähtused 50
 kondensatsioonituumad 100
 koole 100
 kosk 100
 kõrgrõhkkond vt. antitsüklon 50
 kõrgvesi vt. veerežiimi faasid 50
 kärestik 200
 külmapioolus 300
 laht 150
 lahvandum 100

lainemõõtja 200

lainetus 600 B

linnograaf 100

lchjakas 200

looded 1100 B, J

lumekristallid 300 J

lumi 300

lumikate 600 B

maailmameri 900 B

Maa kiirgusvõndid 1500 J

maalähedane õhukiht 400

Maa magnetism 1000 B

maapinna soojuskiirgus 200

maasisene vesi 800 B

madalrõhkkond vt. tsüklon 50

mädalvesi vt. veerežiimi faasid 50

magnetiline anomaalia 500

magnetiline ekvaator 200

magnetiline meridiaan 200

magnetograaf 300

magnetpoolused 200

magnettormid 400

maismaa hüdroloogia 800 B

mareograaf 400 J

merefüüsika 800 B

mere helendus 200

merehoovus 800 B

mere hääl 150

merejää 500 J

mereprognos 200

merevee soolsus 100

meri 400

meteorograaf 200

meteoroloogia 1600 B

meteoroloogiline sputnik 400

meteoroloogilised elemendid 300

meteoroloogilised riistad 1000 B

meteoroloogilised termomeetrid 300

mikrokliima 200

millibaar 150

miraaž 100

mistraal vt. tuul 50

murdlane vt. lainetus 50

mussoonid 300

mõõn vt. looded 50

niiskusvajak vt. õhuniiskus 50

nähtavus 300

okeanograafia vt. okeanoloogia 50

okeanoloogia 800 B

ookean vt. maailmameri 50

optilised nähtused atmosfääris 600

orkaan 500

passaadid 300

pilootpall 100

pilved 800 J kleeb.

pilvesammas vt. tromb 50

pilvisus vt. pilved 50

pluviograaf vt. sademetemõõtja 50

potamoloogia 50

psühromeeter 600 J

purgaa vt. tuul 50

põhjavesi vt. maasisene vesi 50

põud 200

päikese otsene kiirgus 600

püranomeeter 400 J

pürgeomeeter 100

pürheliomeeter 200

raadiolokaator (kasutamine meteoroloogias) 250

raadiometeoroloogia 600 B

raadiosond 400 J

rahe 300

rahvusvaheline geofüüsika-aasta 800

rahvusvaheline rahuliku Päikese aasta 800

refraktsioon atmosfääris 200

relatiivne niiskus vt. õhuniiskus 50

rüsijää vt. merejää 50

sademed (atmosfääris) 800

sademetemõõtja 300

samuum vt. tuul 50

Secchi ketas 100

seismograaf 600 J

seismoloogia 1000 B

seismoloogiajaam 200

seiš 150

seli 400

siroko vt. tuul 50

- solaarkonstant 200
somp 200
soojusbilanss 700
soot 200
stratosfäär vt. atmosfäär 50
suhhovei 100
sunmaarne kiirgus 300
suurvesi vt. veerežiimi faasid 50
sünoptik 100
sünoptiline meteoroloogia 1000 B

tahke äravool 100
taifuun vt. orkaan 50
Tallinna Hüdrometeoroloogia Obser-
vatoorium 800
termobatügraaf 500 J
tiivik 500 J
torm 400
tornaado vt. tromb 50
tromb 800 J
tropopaus vt. atmosfäär 50
troposfäär vt. atmosfäär 50
tsunaami 200
tsüklon (madalrõhkkond) 700
tuisk 300
tulv 200
tuul 1000
tuulelipp 200
tuuleroos 300 J
tuulispea (tuulispask) vt. tromb 50
tõus vt. looded 50

udu 400
uduvihm vt. sademed atmosfääris 50
uhteained 200
ummiklainetus vt. lainetus 50

veebilanss 300
veehoidla 200
velahe 200
veemõõdupost 100
veerežiimi faasid 600
vee ringkäik looduses 600
veesisene jää 200
vesikond 200
vesipüks vt. tromb 50
vihm vt. sademed atmosfääris 50
vikerkaar 300
virmalised 600
vooluhulk 100
voolujoom 100
väin 300
väik 400

õhuelekter 800 B
õhumass 400
õhuniiskus 500

äike 400 B
äravool 500

öökülm 500

Ülemaailmne Meteoroloogia Organi-
satsioon 700

BIOGRAAFIAD

- Able, Ernst (1840—1905) 200
Aepinus, Franz Ullrich Theodor
(1724—1802) 300
Airy, George Biddell (1801—92) 300
Alhazen (Abu Ali al-Haisam ibn al-
Haisam) (umb. 965—1038) 350
Alihanjan, Artemi (1908) 250
Alihhanov, Abram Isaakovitš (1904)
250

Altma, Albrecht (1897) 250
Alumäe, Nikolai (1915) 250
Ampère, André Marie (1775—1836)
600 P
Anderson, Carl David (1906) 250
Andrejev, Nikolai Nikolajevitš (1880)
250
Andronov, Aleksander Aleksandrovitš
(1901—52) 250

- Ångström, Knut Johan (1857—1910) 200
 Arago, D. François (1786—1853) 300
 Arkadjev, Vladimir Konstantinovič (1884—1953) 300
 Artsimovič, Lev Andrejevič (1909) 250
 Aston, Francis William (1877—1945) 300
 Avenarius, Mihhail Petrovič (1835—95) 200

 Babinet, Jacques (1794—1872) 200
 Barkla, Charles Glover (1877—1944) 200
 Bartholinus (Berthelsen), Erasmus (1625—98) 300
 Bassov, Nikolai Gennadijevič (1922) 200
 Bašinski, Aleksei Jossifovič (1877—1944) 200
 Becquerel, Antoine Henri (1852—1908) 300
 Bernal, John Desmond (1901) 250
 Bernoulli, Daniel (1700—92) 400
 Berthelsen vt. Bartholinus 50
 Bethe, Hans Albrecht (1906) 200
 Bjercknes, Vilhelm (1862—1951) 200
 Blackett, Patrick Maynard Stuart (1897) 300
 Blohhintsev, Dmitri Ivanovič (1908) 250
 Bogoljubov, Nikolai Nikolajevič (1909) 250
 Bohr Niels Henrik David (1885—1962) 700 P
 Boltzmann, Ludwig (1844—1906) 600 P
 Borgman, Ivan Ivanovič (1849—1914) 200
 Born, Max (1882) 350
 Boscovich, Roger Joseph (1711—87) 400
 Bose, Jagadis Chandra (1858—1937) 250
 Bose, Satyandranath N. (1892) 250
 Bothe, Walther (1891—1957) 200
 Bouguer, Pierre (1698—1758) 150
 Boyle, Robert (1627—91) 200
 Bragg, William Henry (1862—1942) 250
 Bragg, William Lawrence (1890) 200
 Braun, Carl Ferdinand (1850—1918) 200
 Bridgman, Percy Williams (1882—1962) 300
 Brillouin, Léon (1889) 250
 Broglie, Louis-Victor de (1892) 400
 Budōko, Mihhail Ivanovič (1920) 150

 Carnot, Nicolas Leonard Sadi (1796—1832) 400
 Chadwick, James (1891) 300
 Chamberlain, Owen (1920) 200
 Clausius, Rudolf (1822—88) 350
 Compton, Arthur Holly (1892—1962) 350
 Coulomb, Charles-Augustin (1736—1806) 200
 Curie, Pierre (1859—1906) 600 P
 Curie-Sklodowska, Maria vt. Sklodowska-Curie 100

 Dalén, Gustav (1869—1937) 250
 Davisson, Clinton Joseph (1881—1958) 200
 Dewar, James (1842—1923) 250
 Dirac, Paul Adrien Maurice (1902) 600 P
 Doliivo-Dobrovolski, Mihhail Ossipovič (1862—1919) 200

 Edison, Thomas Alva (1847—1931) 300
 Ehrenfest, Paul (1880—1933) 300
 Eichenwald, Aleksander Aleksandrovič (1863—1944) 200
 Einstein, Albert (1879—1955) 700 P
 Ekman, Vagn Walfried (1874—1954) 150
 Eötvös, Lorand Roland (1848—1919) 200

 Faraday, Michel (1791—1867) 700 P

- Fermi, Enrico (1901—54) 400
 Feynman, Richard Phillips (1918) 150
 Fizeau, Armand Hippolyte Louis (1819—96) 250
 Fjodorov, Jevgeni Konstantinovič (1910) 200
 Fjodorov, Jevgraf Stepanovič (1853—1919) 250
 Fock, Vladimir Aleksandrovič (1898) 500 P
 Foucault, Léon (1819—68) 200
 Franck, James (1882) 200
 Frank, Ilja Mihhailovič (1908) 400
 Franklin, Benjamin (1706—90) 300
 Fraunhofer, Josef (1787—1826) 300
 Frenkel, Jakov Iljič (1894—1952) 300
 Fresnel, Auguste (1788—1827) 250
 Fridman, Aleksander Aleksandrovič (1888—1925) 150
 Frisch vt. Kirde 50
- Galvani, Luigi (1737—98) 300
 Gay-Lussac, Joseph Louis (1778—1850) 200
 Gerlach, Walther (1889) 150
 Geršun, Aleksander Lvovič (1868—1915) 150
 Gezehhus, Nikolai Aleksandrovič (1845—1918) 150
 Gibbs, Josua Willard (1839—1903) 500 P
 Gilbert, William (1540—1603) 300
 Ginzburg, V. L. 200
 Glagoljeva-Arkadjeva, Aleksandra Andrejevna (1884—1945) 200
 Goldhammer, Dmitri Aleksandrovič (1860—1922) 200
 Golitsõn, Boriss Borissovič (1862—1916) 200
 Goudsmit, Samuel Abraham (1902) 200
 Grimaldi, Francesco Maria (1618—63) 200
 Grinberg, Georgi Abramovič (1900) 200
- Grotthus, Thoedor von (1785—1822) 200
 Guericke, Otto von (1602—86) 250
 Guillaume, Charles Edouard (1861—1938) 200
- Hamilton, William Rowan (1805—65) 350
 Hariton, Juli Borissovič (1904) 150
 Heisenberg, Werner (1901) 600 P
 Helmholtz, Hermann (1821—94) 400
 Henry, Joseph (1797—1878) 250
 Hertz, Gustav Ludwig (1887) 200
 Hertz, Heinrich Rudolf (1857—94) 500 P
 Herschel, Fr. Wilhelm (1738—1822) 250
 Hofstadter, Robert (1915) 200
 Hooke, Robert (1635—1703) 300
 Huygens, Christian (1629—95) 600 P
 Hvolson, Orest Danilovič (1852—1934) 300
- Infeld, Leopold (1898) 300
 Ivanenko, Dmitri Dmitrijevič (1904) 250
- Jablotskov, Pavel Nikolajevič (1847—94) 200
 Jakobi, Boriss Semjonovič (1801—74) 400
 Janiševski, Juri Dmitrijevič (1907) 150
 Joffe, Abram Fjodorovič (1880—1960) 600 P
 Joliot-Curie, Frédéric (1900—1958) 500 P
 Joliot-Curie, Irène (1897—1956) 500 P
 Joule, James Prescott (1818—89) 300
- Kalitin, Nikolai Nikolajevič (1884—1949) 150
 Kammerlingh-Onnes, Heike (1853—1926) 200
 Kapitsa, Pjotr Leonidovič (1894) 400
 Kard, Paul (1914) 200
 Kelvin, William vt. Thomson William 50

- Keres, Harald (1912) 250
 Kibel, Ilja Afanasjevič (1904) 150
 Kiĳoin, Isaak Konstantinovič (1908) 150
 Kirchhoff, Gustav Robert (1824—87) 350
 Kirde (Frisch), Karl August (1892) 200
 Kirs, Jakov (1927) 150
 Klement, Fjodor (1903) 400
 Kohlrausch, Friedrich (1840—1910) 200
 Kolli, Robert Andrejevič (1845—91) 150
 Kravets, Torišan Pavlovič (1876—1955) 300
 Kristoffel, Nikolai (1932) 200
 Kurtšatov, Igor Vassiljevič (1903—1960) 600 P
 Kusch, Polykarp (1911) 150
 Kuznetsov, Vladimir Dmitrijevič (1887) 300
 Kämtz, Ludwig (1801—67) 200
 Köppen, Vladimir Petrovič (1846—1940) 200
 Lamb, Willis Eugene 200
 Landau, Lev Davidovič (1908) 500 P
 Landsberg, Grigori Samuilovič (1890—1957) 300
 Lang, Juhan (1888) 300
 Langevin, Paul (1872—1946) 500 P
 Larmor, Joseph (1857—1942) 250
 Lazarev, Pjotr Petrovič (1878—1942) 300
 Laue, Max von (1879—1960) 400
 Lawrence, Ernest Orlando (1901—58) 250
 Lebedev, Aleksander Aleksejevič (1893) 300
 Lebedev, Pjotr Nikolajevič (1866—1912) 500 P
 Lebedinski, Vladimir Konstantinovič (1868—1937) 200
 Lee Tsung-Dao (1926) 250
 Lenard, Philipp von (1862—1947) 200
 Lenz, Emil Hristianovič (1804—65) 300
 Leontovič, Mihhail Aleksandrovič (1903) 200
 Lepik, Ūlo (1921) 250
 Linnik, Vladimir Pavlovič (1889) 250
 Ladögin, Aleksander Nikolajevič (1847—1923) 200
 Lomonossov, Mihhail Vassiljevič (1711—65) 600 P
 Lorentz, Hendrik Antoon (1853—1928) 500 P
 Lukirski, Pjotr Ivanovič (1894—1954) 300
 Luštšik, Tšeslav (1928) 250
 Mach, Ernst (1838—1916) 300
 Mandelštam, Leonid Isaakovič (1879—1944) 350
 Marconi, Guglielmo (1874—1937) 200
 Mariotte, Edme (1620—84) 150
 Markov, Moissei Aleksandrovič (1908) 200
 Maupertuis, Pierre Louis M. (1698—1759) 300
 Maxwell, James Clerk (1831—79) 600 P
 Mayer, Julius Robert (1814—78) 600 P
 Meitner, Lise (1878) 200
 Meštšerski, Ivan Vsevolodovič (1859—1935) 300
 Michelson, Albert Abraham (1852—1931) 250
 Mihelson, Vladimir Aleksandrovič (1860—1927) 200
 Millikan, Robert Andrews (1868—1953) 300
 Minkowski, Hermann (1864—1909) 250
 Mitt, Anatoli (1909) 200
 Moseley, Henry (1887—1915) 250
 Mössovski, Lev Vladimirovič 200
 Mössbauer, Rudolf (1929) 200
 Nernst, Walther (1864—1941) 250
 Neumann, Franz Ernst (1798—1895) 250

- Neumann, Karl Gottfried (1832—1925) 200
- Noether, Emmy (1882—1935) 200
- Obuhhov, Aleksander Mihhailovič (1918) 150
- Oersted, Hans Christian (1777—1851) 250
- Oettingen, Artur von (1831—95) 150
- Ohm, Georg Simon (1787—1854) 200
- Oldekop, Eduard M. (1886—1951) 200
- Olifant, Marcus Laurence Elwin (1901) 200
- Oppenheimer, Robert (1904) 200
- Papaleksi, Nikolai Dmitrijevič (1880—1947) 300
- Parrot, Jegor Ivanovič (1767—1852) 300
- Pascal, Blaise (1623—62) 300
- Pauli, Wolfgang (1900—1958) 500 P
- Perlit, Harald (1889) 250
- Perrin, Jean Baptiste (1870—1942) 250
- Petrov, Vassili Vladimirovič (1761—1834) 300
- Petruševski, Fjodor Fomič (1828—1904) 200
- Piccard, Auguste (1884—1962) 250
- Pirogov, Nikolai Nikolajevič (1843—91) 200
- Planck, Max Karl Ernst Ludwig (1858—1947) 600 P
- Poincaré, Henry (1854—1912) 350
- Poisson, Simeon Denis (1781—1840) 300
- Pontecorvo, Bruno (1913) 350
- Popov, Aleksander Stepanovič (1859—1906) 600 P
- Powell, Cecil Frank (1903) 250
- Prohhorov, Aleksander Mihhailovič (1916) 200
- Rabi, Isidor Isaac (1898) 200
- Raman, Chandrasekhara Venkata (1888) 300
- Rayleigh, John William (Strutt) (1842—1919) 400
- Rebane, Karl (1926) 200
- Rebane, Karl Samuel (1928) 200
- Rebane, Karl-Samuel Karli p. (1928) 200
- Reinet, Jaan (1905) 200
- Reynolds, Osborne (1842—1912) 150
- Richmann, Georg Wilhelm (1711—53) 400
- Ross, Juhan (1925) 200
- Rozing, Boriss Lvovič (1869—1933) 150
- Rožanski, Dmitri Apollinarijevič (1882—1936) 200
- Roždestvenski, Dmitri Sergejevič (1876—1940) 350
- Rowland, Henry (1848—1901) 200
- Rumford vt. Thompson, Benjamin 50
- Russinov, Lev Iljič (1907—60) 150
- Rutherford, Ernest (1871—1937) 600 P
- Röntgen, Wilhelm Konrad (1845—1923) 500 P
- Sadovski, Aleksander Ivanovič (1859—1920) 350
- Schrödinger, Erwin (1887—1961) 350
- Seaborg, Glenn (1912) 150
- Seebeck, Thomas Johann (1770—1831) 250
- Seeman, Osvald (1915) 200
- Segré, Emilio (1905) 200
- Skłodowska-Curie, Maria (1867—1934) 600 P
- Skobeltsõn, Dmitri Vladimirovič (1892) 400
- Smoluchowski, Marian (1872—1917) 250
- Sommerfeld, Arnold (1868—1951) 250
- Sreznjevski, Boriss Izmailovič (1857—1934) 150
- Stern, Otto (1888) 200
- Stevin, Simon (1548—1620) 300
- Stokes, George Gabriel (1819—1903) 300
- Stoletov, Aleksander Grigorjevič (1839—96) 350
- Strahhov, Pjotr Ivanovič (1757—1813) 150
- Strutt vt. Rayleigh 50

- Siller, Nikolai Nikolajevič (1848—1910) 200
- Silling, Pavel Lvovič (1786—1837) 250
- Sokalski, Juli Mihhailovič (1856—1940) 200
- Spolski, Eduard Vladimirovič (1892) 250
- Subin, Semjon Petrovič (1908—38) 200
- Suleikin, Mihhail Vassiljevič (1884—1939) 200
- Šuleikin, Vassili Vladimirovič (1895) 150
- Zahharov, Andrei Dmitrijevič (1921) 150
- Zavoiski, Jevgeni Konstantinovič (1907) 250
- Zilov, Pjotr Aleksejevič (1850—1921) 200
- Zukovski, Nikolai Jegorovič (1847—1921) 500 P
- Tamm, Igor (1895) 600 P
- Teller, Edward (1908) 200
- Terenin, Aleksander Nikolajevič (1896) 250
- Tesla, Nikola (1856—1943) 250
- Thompson, Benjamin (Rumford) (1753—1814) 300
- Thomson, George Paget (1892) 150
- Thomson, Joseph John (1856—1940) 200
- Thomson, William (Kelvin) (1824—1907) 350
- Torricelli, Evangelista (1608—47) 500 P
- Tšerenkov, Pavel Aleksejevič (1901) 300
- Tšernov, Dmitri Konstantinovič (1839—1921) 150
- Tverskoi, Pavel Nikolajevič (1892—1962) 200
- Uhlenbeck, George Eugen (1900) 250
- Umov, Nikolai Aleksejevič (1846—1915) 300
- Van der Flit, Pjotr Petrovič (1839—1904) 150
- Van der Waals, Johannes Diderik (1837—1923) 250
- Vavilov, Sergei Ivanovič (1891—1951) 600 P
- Veinberg, Boriss Petrovič (1871—1942) 150
- Veksler, Vladimir Jossifovič (1907) 250
- Vernov, Sergei Nikolajevič (1910) 300
- Vild, Genrih Ivanovič vt. Wild Heinrich 50
- Vilip, Johan (1870—1941) 500 P
- Vlassov, Semjon Prokofjevič (1789—1821) 150
- Vojeikov, Aleksander Ivanovič (1842—1916) 300
- Volta, Alessandro (1745—1827) 500 P
- Vul, Bentsion Moissejevič (1903) 200
- Vulf, Georgi (Juri) Viktorovič (1863—1925) 300
- Vvedenski, Boriss Aleksejevič (1893) 250
- Watt, James (1736—1819) 350
- Weber, Wilhelm (1804—91) 200
- Wegener, Alfred Lothar (1880—1930) 200
- Wien, Wilhelm (1864—1928) 200
- Wild, Heinrich (Vild, Genrih Ivanovič) (1833—1902) 250
- Wilson, Charles Thomson Rees (1869—1959) 300
- Wood, Robert Williams (1868—1955) 350
- Öiglane, Harry (1927) 200
- Yang Chen-Ning (1922) 200
- Young, Thomas (1773—1829) 250
- Yukawa, Hideki (1907) 400

ЭНЦИКЛОПЕДИЯ ЭСТОНСКОЙ ССР
Проект словника по физике и геофизике
На эстонском языке
Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

ERK entsüklopeedia toimetused
Toimetaja A. Saar
Tehniline toimetaja J. Pedari
Korrektorid E. Tuulik ja A. Nurmoja

Ladumisele antud 15. V 1964. Trükkimisele
antud 8. VI 1964. Paber 60×90, 1/16. Trüki-
poognaid 1,75. Arvestuspoognaid 2,22. Tiraaž
500. MB-03599. Tellimise nr. 4107.
Trükikoda «Kommunist», Tallinn, Pikk tn. 2.

Tasuta

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 01016760 1